

א) שמתו כבן, ב) ענין כש"ל, ג) גי' ש"ל דגמלת ומכרה דמד וגרש דמד, ד) בש"ל, ה) ענין

תורה אור השלם
1. פי יבצר איש שדה או ברם ושלח את בעירו ובער בשדה אחר וטיב שדהו ויטיב פרמו ושלם: שמות כב ד

הגהות הב"ח
א) ש"י ד"ה היכי וכו' והיך נטמון מי לא מתיב: (ב) ד"ה הי"ג וכו' ובס"ד דגמלת חררה דחד וגרש דמד: (ג) ד"ה בגדיש וכו' אמאי משלם האי חררה שן הוא:

גלוין הש"ס
רש"י ד"ה דתתם דלתות בו ולא תיבא משונה. ענין כהנא"ש צדקיהו כ"ג: תוב"י ד"ה וליחייב בו האי ליטמא בו ונראה כמאן לדקדק: ע"י לקמן דף כו ע"ב מ"ה אמאי פטור: ד"ה בלשונות בו דמחייבי בלקיחה חלואה ע"י לעיל דף כ ע"א מוספות ד"ה מתגלגל:

הגהות הגר"א
א) גמ' אלף למאן בו: גי' חריף ומביא משפטים שמו שמו' ראשון כגון שאלה בו ומפריש דמיון חלו הוא משום ממונו (ועבהגרא"ש מ"ח ס"ק ג'): ע"י

מוסף רש"י
בנוקי ממונו. שהיך ממונו, דכתיב כי תלא, משמע מעממה, שהילק בתוך שלו והלכה דליקה בתוך של חבירו (לקמן טו). וסיים בנוקי גופו. שקלוא ממעור בדים (טו). לומר לך אשח משום חציו. סורק מן שמוק למרוקן דליהו גופיה עבד, הכא נמי אחו גופיה עבד, ופקא מינה למיטו כצריעה דברים אם הוה כה אדם (טו).

ביצד הרגל פרק שני בבא קמא

בנוקי ממונו. דכתיב^א כי תלא אש דמשמע מעממה: בנוקי גופו. דקרי ליה מצעיר: היכי משכחה לה. אילו אדם זורק חץ והיזיק בטמון^ב לא מיחייב בזוק הא קיימא לן כהאי פירקין (דף כו:): פלע תחת פלע (שמות כב) לחייב את השוגג כמוזד ואונס כרלון. ליטמא אחרינא

HebrewBooks.org © Moznain Publishers. No commercial use allowed.

האי חץ לעולם בטמון הוא נכנס ומזיק ולא שמעתי: וניהא ליה. ומשני לה הכי: ונפלה גדר. של חצר: שלא מהמס דליקה. דלי מנחמת דליקה חציו הס: דכלו לו חציו. שצטעה שהדליק האש דהיינו זריקת חץ לא היה ראוי להיזק בחצר אחרת: איס ליה נמי משום ממונו. והיכא דליכא לחיוביה משום חציו ואיכא לחיוביה משום ממונו מחייבין ליה הלכך לענין גלוי אע"ג דכלו לו חציו חייב משום ממונו: וכוונן שהיה לו לגוררה. בטמס מעבור הדליקה שם היה לו שהות ויכול לגוררה: ולא גדרה. דלע"ג דליכא לחיוביה אבדער ראשון מתחייב על שם סופו שלא שימר גחלתו לגדור צפניה: שורו הוא ולא טפח צפניה. הרי זה ככונן שורו לזיר ולא נעל בפניו ולא והיזק: וכו' מאחר דמאן דאיס ליה משום חציו איס ליה נמי משום ממונו מאי בנייהו. היכא דגחלתו שלו היתה מאי איכא בין ר' יוחנן דמחייב ליה משום חציו לר"ל דלא מחייב ליה אלף גחלתו שלו נמי פליגי דהא היכא דגחלתו שלו נמי פליגי דהא

אמנן לעיל [כב] לרבי יוחנן אשח משום חציו אלמא כהאש נמי פליגי היכא דגחלתו שלו בשלמא עד השתא דשמעינן משום חציו דוקא ולא משום ממונו וכדאמרת ממונו איס ליה משכחה הא לית ביה משכחה איכא בנייהו היכא דחתימה ממונו וליתיה חציו כי הך דנפלה גדר דכלו לו חציו דלמ"ד משום חציו דוקא פטור אלף השתא דלמרייהו חייב מאי בנייהו: לחייבו דר' דברים. למ"ד משום חציו נמי מחייבין ליה אס שרף אש דר' אדם חייב בצריעה דברים נזק וצער ריפוי ושבט אלף בשעת לא דלמרינן צפניה חייב על הבזשת הא. אינו חייב על הבזשת שיהא מתכוין אלף ד' דברים חייב דפשיעה היא דהוה ליה לאסוקי אדעתיה שהרוח מוליכתה וכדאמרינן צפניה פירקין [גס] נפל מן הגג צרוח מנזיה חייב דר' דברים ופטור על הבזשת למ"ד משום ממונו פטור. והוא הדין נמי דליכא בנייהו כל הני דלעיל [כב] כלב וגמל דלמ"ד משום חציו חייב דהא ממונו אע"ג דלאו חציו וחציו אע"ג דלאו ממונו אית ליה ולמאן דלית ליה חציו פטור אר"כ מסכסכת כדאוקימנא לעיל [סא] והאי דנקט ד' דברים משום חציו היכא דגחלתו שלו משמע לו דיש חילוק דבדיהם ועוד דמילתא דשכתי היא. גמל המורה שמעתי^ג אלף לשון ראשון נראה לי: מאן חייב בעל הכלב. אמנתיתן מהדר דקתני על הגדיש משלם חצי נזק: ה"ג וליחייב נמי בעל הגחלת. דהא בין מר וצין מר משום ממונו אית להו הלכך לר' יוחנן דאמר לעיל [סא] על הגדיש משלם חצי נזק דלרורות הן שלם בעל הגחלת חצי האחר דהא ממונו הוא וריש לקיש דאמר על הגדיש כולו הוא פטור לשלם בעל הגחלת כוליה וקס"ד דגחלתו^ד דחד וחררה וגדיש דחד: כששימר גחלתו. שנעל דלתות צימו יפה ואונס הוא: ואס אומרת. מדחייב דבעל כלב אחררה נזק שלם אלמא לאו שינוי הוא זה שחתר את הדלת: דפסס דלתות חסורות הן אלף הכלב. * ולא תימא משונה הוא ופגלגא נזקא משלם: בגדיש דעלמא. אמאי משלם^ה חררה הא שן הוא ובעינן שדה אחר דניזק וליכא: כפשוטו. דמדקא משלם חררה: דפי פרוס. של מזיק האוכלת בחצר הניזק:

הראוי לה ומהיהא דלכלה מזידי הרחבה ומתוך התנות ועוד אותם שנעל חררה דייק מינה השתא ועוד מאי קאמר מאי חצי ריפתך צפומא דלנצאי כיון שהכלב לקחה ונראה לר"י דמכל הנהו דמתניין כלב לא מצי למפשט ולא מהיהא דנטל חררה משום דקס"ד דלם לקחה הבהמה פירוט בחצר הניזק ואלכה ברשות הרבים^ו [ואו] בחצר המזיק חייב * דמחייבין בלקיחה לחודא וכן הסבא נטוה דכיון דפשע בלקיחה מה לנו בצאכליה והא דממעטינן משדה אחר רשות הרבים היינו לקיחה וקמצעיה ליה כגון אס הושיט פירות צפי פרה חש"י ועכו"ם דלאו צני שלמויני נייהו וכגון שהבהמה לא היתה יכולה ליקח אס לא שהושיט לה ואי כחצר הניזק דמי חייב בעל הפרה ואי כחצר המזיק דמי פטור כיון שנתנו אחר לתוך פיה הוא דקאמר תפשוט לאו ממתני' אלא מסוגיא דשמעתי דאוקמה אכלה בגדיש דבעל החררה שמע מינה דבעו לקיחה ואכליה בחצר [הניזק] אף על פי שאין טעם בדבר זה מה צורך בצאכליה אלא דגזירת הכתוב הוא ותפשוט כשנתן אחר לתוך פיה דחייב דכחצר הניזק דמיא דאי כחצר המזיק דמיא ומאי אמר ליה מאי בעי ריפתך צפומא דלנצאי

בג. עין משפט נר מצוה

בנוקי ממונו. דכתיב כי תלא אש דמשמע מעממה: בנוקי גופו. דקרי ליה מצעיר: היכי משכחה לה. אילו אדם זורק חץ והיזיק בטמון^ב לא מיחייב בזוק הא קיימא לן כהאי פירקין (דף כו:): פלע תחת פלע (שמות כב) לחייב את השוגג כמוזד ואונס כרלון. ליטמא אחרינא

האי חץ לעולם בטמון הוא נכנס ומזיק ולא שמעתי: וניהא ליה. ומשני לה הכי: ונפלה גדר. של חצר: שלא מהמס דליקה. דלי מנחמת דליקה חציו הס: דכלו לו חציו. שצטעה שהדליק האש דהיינו זריקת חץ לא היה ראוי להיזק בחצר אחרת: איס ליה נמי משום ממונו. והיכא דליכא לחיוביה משום חציו ואיכא לחיוביה משום ממונו מחייבין ליה הלכך לענין גלוי אע"ג דכלו לו חציו חייב משום ממונו: וכוונן שהיה לו לגוררה. בטמס מעבור הדליקה שם היה לו שהות ויכול לגוררה: ולא גדרה. דלע"ג דליכא לחיוביה אבדער ראשון מתחייב על שם סופו שלא שימר גחלתו לגדור צפניה: שורו הוא ולא טפח צפניה. הרי זה ככונן שורו לזיר ולא נעל בפניו ולא והיזק: וכו' מאחר דמאן דאיס ליה משום חציו איס ליה נמי משום ממונו מאי בנייהו. היכא דגחלתו שלו היתה מאי איכא בין ר' יוחנן דמחייב ליה משום חציו לר"ל דלא מחייב ליה אלף גחלתו שלו נמי פליגי דהא היכא דגחלתו שלו נמי פליגי דהא

אמנן לעיל [כב] לרבי יוחנן אשח משום חציו אלמא כהאש נמי פליגי היכא דגחלתו שלו בשלמא עד השתא דשמעינן משום חציו דוקא ולא משום ממונו וכדאמרת ממונו איס ליה משכחה הא לית ביה משכחה איכא בנייהו היכא דחתימה ממונו וליתיה חציו כי הך דנפלה גדר דכלו לו חציו דלמ"ד משום חציו דוקא פטור אלף השתא דלמרייהו חייב מאי בנייהו: לחייבו דר' דברים. למ"ד משום חציו נמי מחייבין ליה אס שרף אש דר' אדם חייב בצריעה דברים נזק וצער ריפוי ושבט אלף בשעת לא דלמרינן צפניה חייב על הבזשת הא. אינו חייב על הבזשת שיהא מתכוין אלף ד' דברים חייב דפשיעה היא דהוה ליה לאסוקי אדעתיה שהרוח מוליכתה וכדאמרינן צפניה פירקין [גס] נפל מן הגג צרוח מנזיה חייב דר' דברים ופטור על הבזשת למ"ד משום ממונו פטור. והוא הדין נמי דליכא בנייהו כל הני דלעיל [כב] כלב וגמל דלמ"ד משום חציו חייב דהא ממונו אע"ג דלאו חציו וחציו אע"ג דלאו ממונו אית ליה ולמאן דלית ליה חציו פטור אר"כ מסכסכת כדאוקימנא לעיל [סא] והאי דנקט ד' דברים משום חציו היכא דגחלתו שלו משמע לו דיש חילוק דבדיהם ועוד דמילתא דשכתי היא. גמל המורה שמעתי^ג אלף לשון ראשון נראה לי: מאן חייב בעל הכלב. אמנתיתן מהדר דקתני על הגדיש משלם חצי נזק: ה"ג וליחייב נמי בעל הגחלת. דהא בין מר וצין מר משום ממונו אית להו הלכך לר' יוחנן דאמר לעיל [סא] על הגדיש משלם חצי נזק דלרורות הן שלם בעל הגחלת חצי האחר דהא ממונו הוא וריש לקיש דאמר על הגדיש כולו הוא פטור לשלם בעל הגחלת כוליה וקס"ד דגחלתו^ד דחד וחררה וגדיש דחד: כששימר גחלתו. שנעל דלתות צימו יפה ואונס הוא: ואס אומרת. מדחייב דבעל כלב אחררה נזק שלם אלמא לאו שינוי הוא זה שחתר את הדלת: דפסס דלתות חסורות הן אלף הכלב. * ולא תימא משונה הוא ופגלגא נזקא משלם: בגדיש דעלמא. אמאי משלם^ה חררה הא שן הוא ובעינן שדה אחר דניזק וליכא: כפשוטו. דמדקא משלם חררה: דפי פרוס. של מזיק האוכלת בחצר הניזק:

הראוי לה ומהיהא דלכלה מזידי הרחבה ומתוך התנות ועוד אותם שנעל חררה דייק מינה השתא ועוד מאי קאמר מאי חצי ריפתך צפומא דלנצאי כיון שהכלב לקחה ונראה לר"י דמכל הנהו דמתניין כלב לא מצי למפשט ולא מהיהא דנטל חררה משום דקס"ד דלם לקחה הבהמה פירוט בחצר הניזק ואלכה ברשות הרבים^ו [ואו] בחצר המזיק חייב * דמחייבין בלקיחה לחודא וכן הסבא נטוה דכיון דפשע בלקיחה מה לנו בצאכליה והא דממעטינן משדה אחר רשות הרבים היינו לקיחה וקמצעיה ליה כגון אס הושיט פירות צפי פרה חש"י ועכו"ם דלאו צני שלמויני נייהו וכגון שהבהמה לא היתה יכולה ליקח אס לא שהושיט לה ואי כחצר הניזק דמי חייב בעל הפרה ואי כחצר המזיק דמי פטור כיון שנתנו אחר לתוך פיה הוא דקאמר תפשוט לאו ממתני' אלא מסוגיא דשמעתי דאוקמה אכלה בגדיש דבעל החררה שמע מינה דבעו לקיחה ואכליה בחצר [הניזק] אף על פי שאין טעם בדבר זה מה צורך בצאכליה אלא דגזירת הכתוב הוא ותפשוט כשנתן אחר לתוך פיה דחייב דכחצר הניזק דמיא דאי כחצר המזיק דמיא ומאי אמר ליה מאי בעי ריפתך צפומא דלנצאי